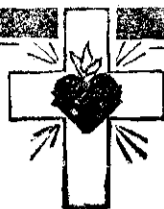

Duminica

Organ de propagandă religioasă și morală.
Organ informativ al AGRU-lui din Eparhia
Maramureșului

Biroul de distribuire: Librăria Asociațiunii
Sighet, Piața Unirii No. 25.

Prețul unui exemplar: 2 Lei.

Redactor responsabil: T. Berinde

Abonamentul pe un an: 100 Lei.

Sfințirea bisericii din Oncești

Strădaniile unui om, ale vrednicului preot din Oncești, Vasile Godja au avut ca rezultat frumoasa clădire a Bisericii din Oncești, ridicată în aceste timpuri tulburi, ca un simbol al păcii. Mulțimea de peste 15.000 oameni, adunată în micul sat de munte, îndemnată numai de piosul dor de a se închina Dumnezeului păcii, a venit ca prin numărul său impresionant să manifesteze pe lângă dreapta credință moștenită de părinți și pe lângă cel mai autorizat reprezentant al acestei credințe, care este Exc. Sa Dr. Alexandru Rusu veritabilul episcop al Maramureșului.

Aceasta minunată manifestare pe lângă credința romană și pe lângă eparhiotul atât de iubit va rămânea un splendid document al vremii. Maramureșenii și după trecerea celor 20 de luni profețite atât de temerar, au rămas aceiași credincioși buni, oțeliți în lupte, cari știu să facă zid de apărare în jurul credinței sfinte și prin manifestările lor spontane știu să mângâie inima adeseori întristată a marelui Părinte.

Să dea Domnul, ca defilarea din Oncești a 15.000 de credincioși în fața altarului și în fața episcopului său să dea vedere orbilor, cari odată și odată va trebui să înțeleagă, că pe aiola nu se trece!

Iată reportajul nostru:

Duminica, 9 Iulie, a avut loc în cadrul unei solemnități de adevărată înălțare sufletească sfințirea bisericii gr. cat. română din Oncești, ridicată din contribuția credincioșilor păstoriți de zelosul preot Vasile Godja.

La solemnitatea sfințirii au participat peste 15.000 de credincioși veniți din cele mai îndepărtate comune ale județului să asculte cuvântul Dumnezeescilor învățături rostite de P. Sfințitul Episcop dr. Alexandru Rusu al Maramureșului.

Încă în zorii dimineții au sosit în comună grupuri de credincioși cu sfintele drapele și icoane în frunte. La orele 9.30

sosește P. Sf. Episcop dr. Alexandru Rusu, însoțit de d. Colonel Emil Crișan prefectul județului care îl întâmpinase la intrarea în județ.

La poarta ridicată la intrarea în comună pâr. Vasile Godja, notarul comunei și I. Michnea președintele Reuniunii Marianae — înconjurați de mii de credincioși — urează înaltului Arhiepiscopului de bun sosit. Impresionat de primirea călduroasă,

să, precum și de numărul mare al credincioșilor, P. Sfințitul Episcop Alexandru, mulțumește tuturor, dând binecuvântarea sa arhierescă

La orele 10 începe oficierea slujbei religioase pontificată de P. Sf. Sa și de un sobor de 12 preoți, în frunte cu rev. canonic Ilarie Boros și rev. vicar Ștefan Pop, în cursul căreia a avut loc și sfințirea bisericii.

După terminarea slujbei religioase, P. Sf. Episcop Alexandru a rostit în fața credincioșilor o predică, spunând în rezumat următoarele:

„Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele mele nu vor trece” — a citat Excelența Sa Episcopul Dr. Alexandru Rusu la sfințirea bisericii din Oncești.

„Cerul și pământul vor trece — zice Domnul — însă cuvintele mele nu vor trece”.

În mijlocul prefacerilor prin cari trece lumea, a prăpădului năvalnic ce a cuprins omenirea, când țări dispar și stăpâniri se prăbușesc, singura Biserică creștină rămâne tare ca o piatră pe care apele nu o spală și dintele vremii nu o roade.

De 19 sute de ani, dușmanii dau asalturi puternice contra Bisericii, încercând să-i distrugă temelii, însă n'au reușit. Fiindcă Biserica Domnului este peste timpuri și peste puterea oamenilor!

Fără ordinul forțelor puterii administrative, fără cons-

trângerii externe sau ademeniri ispititoare, ci numai din dragostea voastră nemărginită față de Dumnezeescile învățături și față de limba românească prin care picură mângâierea ce o dă Biserica, ați venit aci peste 15.000 de credincioși.

În sufletul fiecărui Episcop, fiecărui slujitor al altarului, este încrestată porunca: „Vestiți Evanghelia cum Eu v'am poruncit vouă”. Și sute de călugări și preoți merg să vestească Evanghelia, să ducă lacrimile spovedaniei până în cele mai îndepărtate locuri, unde încă n'a ajuns cuvântul Domnului, unde ridică altare și cheamă mulțimile sub patrafir.

După multe lupte, Scaunul Sfântului Apostol Petru astăzi este mai strălucitor.

Lumea întreagă este frământată de gândul războiului. State s'au prăbușit ieri și mâine, poate, alte state se vor prăbuși.

Noi românii cu credința în Dumnezeu vom apăra până la ultima jertfă țara noastră. Preoții ne vom ruga ca gândul Domnului să fie de înlăturarea primejdiei. Și poate că bunul Dumnezeu ne va păzi de primejdia unui război.

Ne-am adunat aci să prăznuim sfințirea acestei biserici. Din hrisovul de sfințire ce l'am citit, știți cine s'a ostenit și jertfit pentru ridicarea acestui frumos locaș.

Ați ridicat o biserică mai încăpătoare, mai vrednică de numele Acelui pe care îl vom pomeni într'ansa. Aceasta biserică este o nouă dovadă a credinței voastre. Să zidim biserici și înăuntrul sufletelor noastre. Iar ca încheiere, vă rog să continuați a vă mărturisii dragostea către Dumnezeu, Țară și Rege. Legea pe care v'o propăvăduesc eu, este legea Domnului”.

La sfârșit P. Sf. Episcop Alexandru mulțumește tuturor cari s'au ostenit pentru ridicarea bisericii, în frunte cu preotul Vasile Godja.

După terminarea predicii, a avut loc în casa parohială o recepție, iar la orele 3 un banchet. Din numeroasa asistență reținem numele dlor col. Emil Crișan prefectul județului, dr. Emil Șimonca președintele tribunalului, rev. canonic Ilarie Boros, rev. vicar Ștefan Pop, Găvrilă Mihalyi fost prefect, dr. Florent Mihalyi avocat, dr. Gh. Tite primarul orașului Sighet, dr. Ilie Kindriș avocat, M. Șerban directorul liceului Dragoș Vodă, dr. Vasile Lazar pretor, ing. Otto Lucaciu, Petru Pop, J. Vărvescu,

Tr. Grecu, A. Häger, A. Serbac, dr. Gh. Iurca, Gh. Iuga, Vasile Orosan, Dr. V. Orosan, ing. Ștefănescu și marea mulțime a preoților, cari au ținut să fie prezenți cu familiile lor.

Au toastat: P. Sf. Episcop pentru Sanctitatea Sa Papa Pius XII și Regele Carol II, col. prefect E. Crișan pentru P. Sf. Episcop Alexandru și d. M. Serban pentru preotul Vasile Godja.

După masă Excelența Sa luându și bun rămas a plecat la

Cornești, ca să examineze personal situația cimitirului de acolo, iar tineretul a petrecut bine până'n zori.

Nu vrem să facem asemănări, dar aceea ce a fost aici a fost măreț și frumos, isvorit din suflet și inimă, spulberând orice speranță, vanitoasă a acelora, cărora nu le place a ști, că suntem și vom fi totdeauna acei ce am fost: români și creștini uniți în credință cu singura Biserică alui Hristos de sub conducerea Papei dela Roma.

Exemple de urmat.

1. Am citit Biblia

Scritorul rus Mereichkowski, in cartea sa: „Le Christ, cel inconu”, se exprimă în felul următor despre Noul Testament: „In fiecare zi, eu citesc barem câteva pasagii din Noul Testament și voi citi atât timp cât ochii mei vor putea citi și prețutindeni unde va fi lumina; la lumina soarelui sau a lămpii, — ziua la amiază sau în plină noapte, — în bucurii cași în dureri, — sănătos sau bolnav, — în zile senine sau triste, — în entuziasmul sau depresiunea inimei, eu voi citi din această minunată carte.

Mi-se pare, totdeauna, că citesc lucruri cu totul nouă, lucruri cu totul necunoscute până atunci, pe cari eu nu le voi putea pătrunde nicidecum, cu toată profunzimea și până la sfârșit. Auritura foilor cărții mele este ștearsă, hârtia este îngălbenită, legătura de piele — deslipită, iar pereții sunt desfăcuți. Câteva pagini sunt desprinse; trebuie o legătură nouă, însă nu mă

pot hotărî să o părăsesc. Eu mă dau înapoi și numai la gândul de a mă despărți de ea barem pe două zile...

Cine mă va pune înormânt?! Biblia!

Cu cine voi învia?! Cu Biblia!

Ce-am făcut pe pământ?! Am citit Biblia!

2. Cea mai necesară carte

Mussolini, a adresat tuturor directorilor de școli, o circulară, în care se prescrie expres, citirea Noului Testament, în învățământ. Circulara spune astfel: „Toți profesorii și institutorii, trebuie să citească Noul Testament, să-l pună la îndemâna elevilor și să li-l explice. Pe lângă asta, ei trebuie să aibă grije ca elevii să învețe cu dragă inimă, frumoasele pasagii din această carte. Nu i permis să lipsească din nici-o bibliotecă școlară, căci Noul Testament își

păstrează prospețimea peste secole. Este cea mai mare și cea mai necesară dintre toate cărțile, pentru că i carte divină! Guvernul vrea, prin asta, să aducă copiii — și prin ei întreg sufletul poporului italian, — pe drumul ce va duce patria la adevărata mărire!”

Această circulară vorbește dela sine, ne mai având nevoie de vre un comentariu.

(După J. Fattinger)

Petru Bologna

Vorbirea de primire rostită de Dr. Alex. Filipciuc cu ocazia vizitei Min. Educației Naț. la Sighet

Domnule Ministru,

Când Vă salut în numele bisericii române-unite din Tara Maramureșului, nu fac o simplă formalitate convențională și de curtoazie, ci îndeplinesc un act de o covârșitoare importanță, care izvoeste spontan dintr'o specială stare psihologică, doctrinară și programatică a acestei biserici.

Biserica noastră de credință latină și de viață românească, întemeiată pe tradiții și aspirații românești, intrunește în sinul ei peste 90% din totalitatea românilor maramureșeni. Ea își urmează fără șovăire drumul trasat de către marii noștri înaintași, dintre cari voiu pomeni numai pe următorii trei: Episcopul Serafim din Petrova, luptătorul neînfricat împotriva calvinismului și a slavonismului, cele două curente cutropitoare și nimicitoare de suflete românești, pe

Atanășie Rednic din Giulești, marele cărturar și călugăr cucernic, cel dintâiu profesor al vestitelor școli din Blaj, susținătorul și îndrumătorul culturii noastre din Ardeal și pe Mihail Pavel marele episcop mecenat, care și doarme somnul de veci în biserica de peste Tisa și care, — ca vicar al Maramureșului, — a pus bazele primei instituții de cultură românească dincoace de Munți, care este Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș, datorită căreia, precum și datorită instituțiilor create și susținute de dânsa, etnicul nostru românesc s'a păstrat negîrbit, cu toată vitregia timpurilor.

Deviza noastră este: moralitate și naționalitate! Aceste două elemente de programul nostru ele activitate bisericăscă nu numai că se întregesc, dar se și înlocuiesc reciproc până la armonică confuziune.

Deci când Excelența Voastră vine în acest Maramureș oropsit și izolat, ca să întărească temelii românilor dela hotar, răspunde dorinței celei mai ferbinte și năzuinței celei mai nobile a bisericii noastre.

De aceea rog pe Atoptuțernicul, ca să Vă binecuvinteze pașii și să Vă realizeze bunele intențiuni.

Sănătate!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Citiți și răspândiți

„Dumineca“

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Oameni aleși“

Așa se întitulează cartea Dlui I. Simionescu prof. universitar la București și ea tratează într'adevăr despre indivizii mai reprezentativi ai speciei umane. Această carte a umplut o lacună de mult simțită în lumea literelor noastre și ea aduce un aport deosebit prin formarea de voinți și caractere în tineretul școlar atât de prigit și dornic de ascensiune, iar celor eșiți din școală le pune model de viață pe bărbaii aleși cari prin voință de multe ori s'au ridicat deasupra lor însăși. Acest scop — de a forma — s'a avut desigur în vedere și atunci când această carte s'a impus pentru învățătorii ce urmează a se prezenta la examenul de gradul II, devenind așa un fel de manual de școală pentru viață. Ca și asupra oricărei lucrări, critica are cuvântul și noi nu-i vom exploata peri-

metrul. Ne vom mulțumi numai să considerăm câteva idei plantate în această carte cari idei din nenoroc pot să aducă roade în sufletele învățătorilor ce și-o vor însuși fiindcă un candidat nu poate avea păreri ci trebuie să și însușească părerile manualului ce i se dă. Sărmane manuale; adevărate camioane încărcate cu tendinți! Un învățător care merge la gr. II nu-i va spune Dlui autor decât laude ori poate'n gândul său și ceva'n plus — Eu însă nu-i spun nimic. Dar dacă amintita carte umple un gol, tot atunci deschide în însăși integritatea sa științifică două goluri, cari sună pustiu și cari pot aduce multă secetă sufletească în cele dinlăuntru ale cetitorului. Patimă și subiectivitate. Aceste sunt timbrele negative ale cărții. Cea dintâi; patima, e ușor de recunoscut

pânăcând neobiectivitatea se ascunde după ignoranța cu care uneori amestecându-se formează un nutremânt greșos. Vorbim de vol. I. Streinii, unde autorul tratând despre Martin Luther se scapă la patimă antipapistă din rând în rând ridicând pe Luther. Dăm câteva mostre în care mi-se pare vorbește patima; „Viața lui (Luther)... nu are nimic din înșelăciunea pontifilor“. Acești? Un profesor universitar nu vede într'un pontif decât înșelăciune. Și nu-l stăpâna (pe Luther) ipocrisia prelaților catolici. Alta dar; toți pelații catolici sunt ipocriți (!) Dl Simionescu semnează aceste citate. La 27 ani Luther merge la Roma. Dl Simionescu zice; „ce contrast izbitor între liniștea chiliei de mănăstire, între calea atât de spinoasă ce și-o croise prin chinurile lui sufletegii și între tratul oriental, (!!) plin de bogății de pompă dar și de intrigi dela curtea Pontifului..“

Dacă aceasta nu e patimă, imi cer ertare tuturor, dar dacă este; nu mă ertați pe mine. Bietul Papa Leon X cum s'a moleșit cu traiu oriental (!) până la venirea puritanului călugăr (cu călugăriță) M. Luther care l-a vindecat de ipocrizie și înșelăciune după viziunile lui fericite (vedea mereu pe diavolul) Călugărul e prezentat ca o jertfă pe-un altar dar călugăria lui inspiră-curăția petei de cerneală. Aceste sunt în limba noastră publicate și hârtia le aduce prin „Cartea Românească“ fiind girate de un prof. universitar.

Nu fac sugestii, dar nu-mi pot impune credința că cele scrise acolo sunt rezultatele unor cercetări savante cernute prin obiectivitate. Apoi după ce autorul povestește întâmplarea cu trăznetul căzut pe prietenul lui Luther, Martin ia hotărârea să se călugărească „cu toată împotrivirea tatălui său care nu-i dorea o viață de trântor“. Pa!

Note de călătorie

(continuare)

Din Paris am plecat cu expresul la ora 10 a. m. până la Cherbourg, portul nostru. În drum spre port (care e situat în partea de Nord Vest a Franței), la 2 ore de la Paris, am avut fericirea să văd Lisieux. Am văzut biserica ridicată în cinstea Sfintei Tereza de Lisieux, care încă nu e terminată complet. Am simțit emoția momentului, găsindu-mă pe tendorul acelei mari sfinte, pe unde au călcat pașii ei de eroină a carității creștine. Cu atât mai mult, cu cât sf. Tereza este declarată și de patroana misionarilor. Am rugat-o din toată inima, ca în drumul meu spre misiune, să se îndure spre mine cu un buchet de trandafiri: trandafirii lăriei de voință.

Am trecut pe lângă marele oraș industrial Caen. În sfârșit, după un drum de 4 ore fără nici-o întrerupere, ajungem în portul Cherbourg. Ochii mei erau ca de vulpe, numai să văd mai repede vaporul. Dar plăcerea mea, de sigur momentană, nu mi-a fost satisfăcută, decât numai peste vre-o 2 ore făcându-mi-se formalitățile de rigoare, necesare.

Pe urmă, suntem urcați în vapor pe o trambulină. Echipajul vaporului ne-a întâmpinat cu simpatia americană. Suntem așezați fiecare în cabina lui. Noi (căci doi preoți eram), suntem împreună. Și la bine și la rău.

Despre vaporul englez, ce să vă spun: un uriaș. Când l'am văzut m'au apucat toate frigurile. Tonajul e numai de 82.000. Il vizitam cu amănun-

viața călugărească e o trândăvie (cel puțin nu se plătește) Notez că mai înainte autorul numește călugăria lui Luther cale spinuoasă... Și-acum eterna poveste cu... petecutele.

Autorul spune că Papa Leon X a vândut în scopul edificării Bis. Sf. Petru din Roma în toată lumea creștină indulgențe „adecă răscumpărarea cu arginți a păcatelor săvârșite”. Ananema moranata. Aceasta dacă nu e tendință subiectivă este ignoranță orientală. Admir pe Dl Simionescu, ca naturalist pentru munca ce-a depus în serviciul științelor pozitive. Eu însumi l-am știut ca o autoritate neîntrecută în materie și-am primit de bun tot ce dănsul a semnat, dar când face teologie, enervează. Să spui că indulgența e ertare de păcate pentru bani — e compromișător. Naturalistii nu odată mutilează științele noologice. Și'n fine zicea autorul; „credința nu are a face cu

IMPREUNA CU BISERICA

ține. Găsești tot ce vrei. Teatrul, cinematograful, restaurantul, terasa, radio etc. De sigur dacă dispui de ceva la buzunar. Altcum rămâi fript.

Plecarea vaporului din port e fixată în 14 lunie a. c. la ora 16.25 fix. Englezii aștia se cam țin de termenul fixat. Și la data precisă, ne vedem legănându-ne încet, încet. Fără să vreau, îmi vine în minte: „Pe o apă întinsă pe Oceanul Pacific, plecata prima cursă și n'a mai venit... O fredonez așa cum o știu eu în limba mea, căci aici am fost scutit de critici, limba românească nefiind vorbită prin aceste părți. Și către sfârșit se spune: La plecare nime nu știa, că locul de plecare, ei nu l'or mai vedea...” și mă gândeam oare mai ajunge-voiu vremea, când să mă reîntorc din nou, pe aceeași apă? Cine știe, viitorul e în mâinile Domnului și el

dispune de soarta fiecărui biet muritor, alcătuit din duh și fărână.

Copleșit de astfel de sentimente, până ce nu a ieșit vaporul la larg, m'am întors cu fața spre Răsărit. Și cu ochii sufletului, m'am plimbat încă odată pe drumurile maramureșene, pe dealurile leudului și ale Călineștiului unde am fost în ultimul timp, trecându-mi, ca printr'un film de cinematograful, înaintea inimei mele, întreg Maramureșul cu tot zbuciumul lui, de care în împrejurările date, ar putea să fie scutit. Dar... O tempora... Eu am dorit și doresc Maramureșului, locul meu de naștere; pace, prosperare și iubire mai pe sus de toate.

Timp de 4¹/₂ zile ne-a dus vaporul „Queen Mary” din Cherbourg până la New-York. Când ne-am apropiat de golful Hudson — deja se vedea marele

Voi sunteți lumina lumii. Nu poate să se ascundă cetatea ce stă deasupra muntelui; nici nu aprind lumina și o pun sub acoperemânt, ci în sfeșnic și luminează tuturor celor din caeă. Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceriuri

Să nu gândiți că am venit să stric legea sau prorociei: n'am venit să o stric, ci să o plinesc. Căci adevăr vă zic: Până ce va trece ceriul și pământul, o iotă sau o cirtă nu va trece din lege până ce toate se vor face.

oraș american New-York — am văzut statuia libertății în mijlocul apei. Cu adevărat pot să afirm, că simt libertatea — în senzul curat al cuvântului — deși sunt numai de câteva zile. În port m'au așteptat curatorii din Trenton și Roebing. Părintele Băbuțiu de la Cleveland — pe unde au umblat și maramureșenii noștri — ne-a așteptat și dănsul, fiindu-ne cel mai fidel interpret, pentru că vorbește o englezească la perfecție. De aici din portul american New-York, ne despărțim de Părintele Ilie Crihalmeanu, care este destinat pentru Canton-Ohio. Cu credincioșii mei, proletari, fac aproximativ 150 km. până la Trenton. Dar ce-s aceștia la o mașină și pe drumurile americane! Ai tot merge, să nu te mai ajungă nici vânturile.

În Trenton, mai întâiu am intrat în sf. Biserică. Și în ge-

posturi, chinuri și vânzări de petecute”. O mostră teologică de factură gratuită. Să trăiescă Caragiale ar striga nerăbdător; da mai laso'ncet Coane. Din citate pare că vorbește cel certat cu sine însuși creatorul legii libere de lege călugărul din Wittemberg. E mai insufletit autorul nostru decât însuși Luther contra petecutelelor vândute de Roma. Noi știm ce și pentru ce s'a vândut la Roma dar și ce s'a vândut la Kiew, Moscova—Leningrad.

Dar nu aceste interesează. Savantul, omul de știință e consacrat și nu se poate combate. Nici n'avem menirea. Pe noi ne interesează și ne doare că s'a strecurat erori ca cele amintite într'o carte manual. Câți vor fi citit și pe câți vor mai citi cartea, îi rog să nu uite un lucru, autorul n'a vorbit într'însa „ex cathedra” deci în materie de credință și moravuri

nu-i imputați nici-o sugestie, dar nici tendințele din carte să nu vă scape din vedere. E ușor să crezi ce spune un profesor universitar. Ridicat de stilul captivant al cărții și garantat de autoritatea celui ce scrie, omul poate să facă loc în suflet credinței, că Papa în adevăr ar fi ertat pe bani păcate; Blosfemiul sau că monahismul e trândăvie; moft! Cred însă că puține suflete se vor forma după părerile teologice ale cărții. Ar fi păcat, căci deși cartea urmărește inobilarea și formarea caracterelor în tineret pentru a-l oțeli la lupta vieții, totuși ușor se desprind și sentimente ce n'au petecutul de nobleță. Vrem și noi să reclădim o țară nouă din generații de jertfă, dar nu din ruine bătrânești. E hăd să diformezi pe altul. Când scriem, suntem datori să mprumutăm curaj, moral, limpezime sufletească și dragoste—dacă avem.

Oamenii mari trebuie să traseze drumul nou dar să se poată da oricând pe sine pildă. Dela oamenii mari ne vom sili să imităm frumosul sufletului mare dar vom lepăda patima fie chiar mare. Lumina oamenilor mari ne va atrage ca și bunătatea lor, dacă legile ce le aduc nu sunt bune numai pentru alții și pentru ei înșiși. Orice s'ar scrie'n carte: Papa e Părinte, călugăria jertfă, iar credința e viața. Indulgențele (nu vorbesc de cele din Răsărit) sunt ertare de pedepse temporale: așadar nu de păcate pentru bani!!! Nu amintesc alte verdicte, doar atâta vreau; să nu se mai vorbească și scrie cu tendințe cari nimănui nu folosesc. Și apoi adevărul și credința nu sunt chestiuni de T. F. F. unde oricine are un aparat, poate emite ori cunoaște ori nu frecvența de undă.

nunchi în fața altarului mi-am amintit mai întâiu părinții mei, cari zac sub glie la leud și pe toți ceilalți, mulți binefăcători, cunoscuți, prieteni ai mei. Am fost foarte emoționat în fața Domnului din Sfânta Taină, văzând că mi-a ajutat să-mi văd ținta realizată. Biserica este închinată Sf. Vasile. E foarte frumoasă și curat ținută. Este edificată din vremea Părintelui Dr. Epaminonda Lucaciu, marele român, care a însușit pe toți românii americani, pentru dreptatea cauzei nației române, în decursul marelui războiu și mai ales — fiind cunoscut bun cu Wilson — a plecat în favorul întregirii României Mari. Onoare lui. Acum se găsește dansul în Clujul românesc, care odinioară a fost adăpostul memorandiștilor închiși, cari și-au primit sentința din partea satrapilor cu zâmbetul pe buze, sfidând orice suferință. „Cu zâmbetul pe buze moartea'n față o privim etc...”, cam așa o fi cântat și ei. Parcă-l zăresc, prin mulțime, pe Leul dela Șighești, trecând cu zâmbetul pe față, că a fost învrednicit să primească cea mai mare pedeapsă, „mândru ca un senator roman de pe vremea renașterii italiene” cum l'a caracterizat așa de frumos marele cântăreț al pătimirii noastre, Octavian Goga, trecut și el la cele de veci.

Casa parohială este foarte frumoasă cu etaj, toate camerele sunt mobilate din partea parohienilor. Am circa 200 oameni, toți români de prin județele Satu-Mare, Sălaj și Bihor. Cunosc cam slab limba română, intrucât și în țară cât au fost, ei erau supuși unui regim maghiar, când se făcea siluirea conștiințelor pe toate căile permise ori nepermise, de maghiarizare prin biserică și școală. Epoca Haidudorogului, de tristă pomină. Dar să sperăm în ajutorul de sus. Prima sf. Liturgie am făcut o în 24 Iunie, la Roebing și la Trenton — căci episcopul mi-a dat facultate de binare. Am avut puțini oameni, pentru că ei sunt la muncă. Statul obligându-i numai Dumineca și în sărbătorile naționale americane, la respectarea renausului duminical.

Azi în schimb, Duminecă fiind, mi-a fost tixită biserica, cere e cam mărișoară. Ei sunt obișnuși să cânte în biserică cu toții. Vai, ce frumoase erau armoniile cântecului religios cu atât mai vartos, că l'auzi la o distanță atât de mare de țară. Creștin să fii, și totuși îți slăbește inima dela o vreme. Pentru prima dată m'am urcat pe amvonul bisericii române din Trenton, vestindu-le credincioșilor scopul venirii mele în mijlocul lor, de a ține trează în ei conștiința religioasă cato-

lică — îmbrăcată în mândra haină românească și conștiința națională, pentru că să nu se piardă în marele Stat cosmopolit. Cu siguranța — fără să fiu prezumpțios — aceste sunt prevederi, lăsând Domnului Isus, ultimul cuvânt.

După serviciul divin, s'a ținut o mică gustare în onoarea mea, au venit din partea primăriei orașului 3 membri, asistentul, secretarul și casierul primarului și au vorbit în limba engleză, exprimându-și admirația față de poporul român, pe care ei americani îl cunosc, adânc credincios și muncitor. Ne-au dat asigurări, că vom fi ajutați și să ne simțim bine în patria lor căci ea are în vedere rolul României, ca popor conștient, în actualele împrejurări, cari sunt pline de nervi... A vorbit Părintele rusec de aici și puține cuvinte le-am spus și eu, cul-

minând totul cu „Trei culori cunosc pe lume”, cântat de întreaga asistență, cam vre-o 400—450 persoane, în picioare. Pe fețele multora, a bătrânilor, a tinerilor și pe a mea de sigur, s'au observat lacrimi. Și așa ne-am despărțit prieteneste.

Aceasta este începutul. Sfârșitul îl știe Bunul Dumnezeu.

Cele mai păgâne țări. În Coreea din 135 locuitori unul este creștin, în Mandjuko din 871, în Japonia din 3394, în China din 684, în Sumatra din 17, în Borneo din 145, Java din 553, în Lombok din 3360, în insulele Philippine din 39, în Siam din 1062, Egipt din 559, în Iran din 8186, în Turcia din 8684, iar în Siria din 307 locuitori unul este creștin. Așa cele mai păgâne țări sunt: Turcia și Iranul.

Eternitas

De-acum pe veci pierdută, în neagra veșnicie
Vei fi, tu stea iubită a sufletului meu,
De-acum făptura-ți blândă, în veacul de vecie,
Nu-mi va apare'n cale, căci vei dormi mereu...

Iar gurile umile ce'n cât or să răsune
Rostind silabe sfinte, slăvind pe Dumnezeu
N'o să le-auzi măicuță, nici sfânta rugăciune
Că-o vom rosti prin lacrimi, căci vei dormi mereu...

Nici florile ce triste-ți împodobesc mormântul
Nici crucea solitară ce-ți stă la căpătâiu,
Deși te-or plânge veșnic, nu-ți vor reda cuvântul,
Căci dusă ești de-apururi... Ah! Când o să revii?

Doar clopotele'n turnuri, cu stinsul glas de-aramă
În noaptea învierii, din somn te vor trezi
Din neagra-ți încăpere, te-or scoate afară mamă
La dreapta judecată; dar asta când va fi?

Căci lutul încă proaspăt, în taină parcă-mi spune:
— „Aci va fi sfârșitul, și-al tău și-al tuturor.
Să faci ori câte rele și-ori câte fapte bune,
Răsplata, tot o moarte, căci tu ești muritor”.

Și stând lângă mormântul ce'nchide-o altă lume,
A mă'ndoi îmi vine, de nemurire'n veci
Și gândurile-mi rele, sugrum pe cele bune
Iar lacrimile calde, îmi lasă ochii reci

Dar Doamne, iartă mi vina, am fost în rătăcire
Tu ești pe veci puternic, de viață dătător
Căci sufletelor blânde, tu da-vei fericire,
Și viața cea eternă, promisă tuturor...

Și acuma dormi în pace, ingerul meu de pază
Dormi, floarea cea mai dulce a sufletului meu,
Ușoară țărna fie-ți și-a nemuririi rază,
Călăuzească-ți pasul spre cer, ... la Dumnezeu.

Pițu Gheorghe elev Oradea.

Credința și viața

Impozitele bisericesti Legea cultelor din 1928 prevede, că confesiunile recunoscute sunt îndreptățite a impune pe credincioșii lor cu scopul, de a avea fondurile necesare pentru susținerea lor și pentru între-

nerea instituțiilor ce le au. Mai mult, legea asigură confesiunile, că în caz de lipsă aceste impozite vor fi încasate prin organele fiscale ale statului. Cum însă aceste organe în cea mai mare parte a anului sunt

ocupate cu incasarea dărilor către stat, unele comunități bisericesti au cerut sprijinul judecătorilor. Practica judecătorilor a fost diferită: unele a făcut judecată, altele au declarat în competență, chiar pe motivul că încasarea impozitelor bisericesti în senzul legii cade în sarcina organelor fiscale. În urma acestei divergențe de păreri a judecătorilor, procurorul general a cerut o decizie, în interesul unei proceduri unice, care s'a și dat prin Curtea de Casație secția I, decizia no. 1506—38, care a admis, că forurile competente eclesiastice pentru încasarea impozitelor bisericesti în caz de lipsă pot să ceară nu numai sprijinul organelor fiscale, ei și intervenția judecătorei. Curtea de Casație impune judecătorilor ca să sprijine aceste încasări, căci dacă autoritățile de stat ar denega acest sprijin, comunitățile bisericesti n'ar putea încasa darea bisericască, în acest fel activitatea lor ar deveni imposibilă și nu ar putea corespunde scopului lor.

Rezultatele bacalaureatului. Rezultatul pe țară al examenului de bacalaureat: 63.7 la sută din cei cari s'au prezentat la examen; a trecut cu succes.

Rezultatul cu 3% e mai bun decât în anul trecut. În total s'au prezentat 6440 candidați. Din aceștia 4230 a trecut cu succes. Rezultatul cel mai bun s'a dat în fața comisiei, care a funcționat la liceul sf. Sasa din București, unde 86.11% au reușit. Rezultatul cel mai slab s'a ajuns în fața comisiei din Timișoara, unde numai 36.84% au fost declarați de reușiți.

Episcopul Lugojului în Secuime. Dr. I. Bălan, episcopul Lugojului, din incredințarea Mitropoliei din Blaj în cursul săptămânei viitoare va vizita unele părți reromânizate ale Secuimei. Cu aceasta ocazie va sfinți trei biserici noi, clădite pentru credincioșii de acolo. Acestei vizite arhieriești în Secuime i se dă o atenție deosebită. Colonelul Iosif Drimbă, prefectul județului Ciuc a dat dispoziții speciale pentru de a asigura cadre cât se poate de solemne pentru aceasta primire.

Cătră cetitorii noștri. Ca o mică încercare de a încasa abonamentele restante, care se ridică la o sumă fabuloasă, am cerut prin carte postală câtorva din cititori achitarea lor. Răspuns nu ne-a prea venit. Ținem și pe aceasta cale, să rugăm pe toți, cari ne datorează, ca să binevoiască a ne trimite abonamentul; e o datorie elementară!